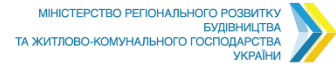

ЗА ПІДТРИМКИ ПРОГРАМИ

U-LEAD

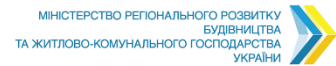
З ЄВРОПОЮ

ДОБРОВІЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ТА ПРИЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ

КИЇВ - 2018

Публікація здійснена за підтримки Європейського Союзу та його держав-членів: Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції. Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю її авторів та не може жодним чином сприйматися як такий, що відображає погляди Програми «U-LEAD з Європою», Шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні», Європейського Союзу та його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції.

Максим Бризіцький, експерт Аналітично-правової групи Центрального офісу реформ при Мінрегіоні України.

ДОБРОВІЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ТА ПРИЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ.

У публікації подано методичні рекомендації та зразки документів щодо добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад відповідно до актуального законодавства станом на лютий 2018 року. При роботі над публікацією використано досвід впровадження реформи децентралізації в Україні, враховано характерні помилки та регіональні особливості, а також судову практику.

Ця інформація є вільною для копіювання, перевидання та поширення по всій території України всіма способами, якщо вони здійснюються безоплатно для кінцевого споживача і якщо при такому копіюванні, перевиданні та поширенні є обов'язкове посилання на автора і суб'єкта майнового права на цю інформацію.

Зміст

РОЗДІЛ I. РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	4
Алгоритм добровільного об'єднання територіальних громад.....	5
Зразки документів з коментарями	10
РОЗДІЛ II. РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ДОБРОВІЛЬНОГО ПРИЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	46
Алгоритм добровільного приєднання територіальних громад.....	47
Зразки документів з коментарями	50

РОЗДІЛ І. РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Добровільне об'єднання територіальних громад регулюється Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII.

Принципи добровільного об'єднання територіальних громад:

- 1) конституційність та законність;
- 2) добровільність;
- 3) економічна ефективність;
- 4) державна підтримка;
- 5) повсюдність місцевого самоврядування;
- 6) прозорість та відкритість;
- 7) відповідальність.

Суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад є суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст.

Основні умови добровільного об'єднання територіальних громад:

- 1) у складі об'єднаної територіальної громади (далі – ОТГ) не може існувати іншої територіальної громади, яка має свій представницький орган місцевого самоврядування;
- 2) територія ОТГ має бути нерозривною, межі ОТГ визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися;
- 3) ОТГ має бути розташована в межах території Автономної Республіки Крим, однієї області;
- 4) при прийнятті рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад беруться до уваги історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток ОТГ;
- 5) якість та доступність публічних послуг, що надаються в ОТГ, не можуть бути нижчими, ніж до об'єднання.

Найменування ОТГ, як правило, є похідним від найменування населеного пункту (села, селища, міста), визначеного її адміністративним центром.

Далі подано алгоритм із послідовних дій для добровільного об'єднання територіальних громад: від виявлення ініціативи до призначення перших виборів. Деякі зразки будуть дуже схожими між собою – це обумовлено множинністю суб'єктів об'єднання та бажанням зберегти хронологію подій, показати на конкретних прикладах наскільки дії (рішення) усіх учасників процесу взаємопов'язані.

АЛГОРИТМ ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

 - громада-ініціатор об'єднання

 - громада, якій запропоновано об'єднання

 - усі громади

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
1	Затвердження Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 4 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	До ініціювання об'єднання	Рада громади-ініціатора об'єднання	Рішення ради	Зразок 1, с. 10
2	Ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та організація громадського обговорення відповідної пропозиції	Ч. 1 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний/ міський голова АБО	Розпорядження голови	Зразок 2а, с. 14
				не менш як третина депутатів АБО	Лист/звернення + Розпорядження голови	Зразок 2б, с. 15
				члени громади АБО	Лист/звернення + Розпорядження голови	-
				органи самоорганізації населення	Лист/звернення + Розпорядження голови	-
3	Громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 3 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 30 днів з дня надходження пропозиції	Сільський/ селищний/ міський голова громади-ініціатора об'єднання	Протокол громадського обговорення	Зразок 3, с. 16

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
4	Надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи	Ч. 3 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Наступна сесія після громадського обговорення	Сільський/ селищний/ міський голова + рада громади-ініціатора об'єднання	Рішення ради	Зразок 4, с. 19
5	Звернення до сільського, селищного, міського голови суміжної територіальної громади з пропозицією про об'єднання	Ч. 1 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний/ міський голова громади-ініціатора об'єднання	Лист/пропозиція	Зразок 5, с. 21
6	Затвердження Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 4 ст. 5, ч. 2 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	До організації громадського обговорення пропозиції	Рада громади, якій запропоновано об'єднання	Рішення ради	Зразок 6, с. 22
7	Вивчення пропозиції щодо об'єднання та організація її громадського обговорення	Ч. 2 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 30 днів з дня надходження пропозиції	Сільський/ селищний/ міський голова громади, якій запропоновано об'єднання	Розпорядження голови	Зразок 7, с. 24
8	Громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 2 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»			Протокол громадського обговорення	Зразок 8, с. 25
9	Надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи	Ч. 2 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Наступна сесія після громадського обговорення	Сільський/ селищний/ міський голова + рада	Рішення ради	Зразок 9, с. 28

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
				громади, якій запропоновано об'єднання		
10	Інформування громади-ініціатора об'єднання про результати розгляду пропозиції	Законом не вимагається	Законом не встановлено	Сільський/ селищний/ міський голова громади, якій запропоновано об'єднання	Лист	Зразок 10, с. 29
11	Утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 3 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний/ міський голова громади-ініціатора об'єднання	Розпорядження голови	Зразок 11, с. 30
12	Інформування відповідної обласної ради та обласної державної адміністрації про створення робочої групи	Ч. 3 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний/ міський голова громади-ініціатора об'єднання	Лист	Зразок 12, с. 31
13	Підготовка проектів рішень кожної ради щодо добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 4 ст. 6, ч. 1 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Робоча група	Проекти рішень рад (з додатком – планом організаційних заходів)	Зразок 13, с. 32
14	Організація громадського обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 2 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 60 днів з дня підготовки проекту	Сільський/ селищний/ міський голова кожної громади	Розпорядження голови	Зразок 14, с. 34
15	Громадське обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 2 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»			Протокол громадського обговорення	Зразок 15, с. 35

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
16	Схвалення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад	Ч. 2 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 30 днів з дня внесення питання на розгляд ради	Рада кожної громади	Рішення ради	Зразок 16, с. 38
17	Подання схвалених проектів рішень обласній державній адміністрації для надання висновку щодо їх відповідності Конституції та законам України	Ч. 3 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	У п'ятиденний строк з моменту схвалення	Сільський/ селищний/ міський голова кожної громади	Лист	Зразок 17, с. 40
18	Підготовка висновку обласної державної адміністрації	Ч. 4 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 10 робочих днів з дня отримання проекту рішення	Голова обласної державної адміністрації	Розпорядження голови ОДА	Зразок 18, с. 41
19	Прийняття рішення про добровільне об'єднання територіальних громад	Ч. 5 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Ради усіх громад	Рішення ради	Зразок 19, с. 43
20	Звернення до обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів	Ч. 7 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний/ міський голова громади-ініціатора об'єднання	Лист	Зразок 20, с. 45
21	Звернення до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів та інформування про це відповідних рад	Ч. 8 ст. 7 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	10 робочих днів з дня отримання рішень про добровільне об'єднання	Голова обласної державної адміністрації	Лист	-
22	Призначення перших виборів депутатів	П. 1 Порядку призначення перших виборів депутатів	Не пізніше ніж за сімдесят днів до дня	Центральна виборча комісія	Постанова	-

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
	сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів	сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів, затвердженого постановою ЦВК від 12 лютого 2016 р. № 32	виборів двічі на рік – на останню неділю квітня та останню неділю жовтня			

ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ З КОМЕНТАРЯМИ

1. Затвердження Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад.

Коли? Добровільне об'єднання територіальних громад передбачає широке залучення громадськості в ході усього процесу об'єднання. Зокрема, відповідним законом вимагається як мінімум два громадських обговорення з цих питань: пропозиції про об'єднання та проекту рішення про об'єднання. Тому порядок проведення такого громадського обговорення слід врегулювати на самому початку.

Ким затверджується? Згідно з ч. 4 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» кожною місцевою радою має бути визначений власний конкретний порядок проведення громадського обговорення виключно з питань добровільного об'єднання територіальних громад. Слід звернути увагу, що є помилковим застосування до даних відносин положень постанови Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», на що неодноразово вказувалось у рішеннях судів (Див. Постанову Одеського апеляційного адміністративного суду від 13 червня 2017 р. у справі № 504/4148/16-а).

Тому кожній раді обов'язково слід прийняти свій порядок.

Форми обговорення. Відповідно до ч. 2 ст. 7 цього ж Закону, формами громадського обговорення можуть бути громадські слухання, збори громадян, інші форми консультацій з громадськістю (конференція, форум, засідання за круглим столом, збори, зустрічі, теле- або радіодебати, Інтернет-конференція, електронна консультація тощо). Організатор громадського обговорення самостійно визначає форми його проведення (Див. Постанову Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області від 29 червня 2017 р. у справі № 401/3329/16-а). Виходячи з необхідності залучення якомога більшої кількості заінтересованих учасників та організаційних можливостей місцевих рад, найбільш доцільною формою є проведення громадського слухання (слухань). Інші форми обговорення є тривалішими в часі, а оформлення їх результатів – більш ресурсозатратним.

Кворум. Законодавством не визначені якісь числові показники кількості мешканців територіальної громади, необхідні для того, щоб обговорення вважалось проведеним, та не вимагається залучення більшості мешканців громади. Участь у громадському обговоренні є правом, а не обов'язком громадян і залежить виключно від їх власного волевиявлення (Див. Постанову Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 03 квітня 2017 р. у справі №191/800/17). Орган місцевого самоврядування, відповідно до законодавства, зобов'язаний лише сприяти організації такого заходу, зокрема шляхом оприлюднення інформації про його проведення.

Далі наводимо зразок рішення ради.

Зразок 1

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXI сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

01 березня 2018 року

№ 101

**Про затвердження Порядку
проведення громадського обговорення**

**з питань добровільного об'єднання
територіальних громад**

З метою врегулювання процедури проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, керуючись ч. 4 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Затвердити Порядок проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, що додається.

Андріївський сільський голова (підпис) Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради
від 01 березня 2018 року № 101

**Порядок
проведення громадського обговорення
з питань добровільного об'єднання територіальних громад**

1. Цей Порядок визначає вимоги, організацію і процедуру проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (далі – громадське обговорення).

2. Громадське обговорення проводиться у формі громадського слухання. Під час громадського обговорення може проводитися одне або більше громадських слухань.

3. Ініціює проведення громадського слухання Андріївський сільський¹ голова.

4. Рішення про проведення громадського слухання повинне містити інформацію про:

- питання, що виносяться на слухання (порядок денний);
- цільову аудиторію (жителів окремого населеного пункту чи громада в цілому);
- дату та час проведення;
- місце проведення;
- осіб, відповідальних за проведення громадського слухання;
- строк та спосіб оприлюднення рішення про проведення громадського слухання;

5. Рішення про проведення громадського слухання оприлюднюється шляхом розміщення на інформаційних стендах чи у інший спосіб, встановлений таким рішенням, не пізніше ніж за три дні до проведення громадського слухання. Додатково можуть вживатися інші заходи для інформування цільової аудиторії, у тому числі в день проведення громадського слухання.

6. Участь у громадському слуханні є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у громадському слуханні. Громадське слухання є повноважними незалежно від кількості його учасників.

¹ У разі ініціювання об'єднання селищною чи міською територіальною громадою – відповідний селищний чи міський голова.

2. Ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та організація громадського обговорення відповідної пропозиції

Ініціатива щодо об'єднання. Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачено, що ініціаторами такого об'єднання можуть бути:

- 1) сільський, селищний, міський голова;
- 2) не менш як третина депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради;
- 3) члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи;
- 4) органи самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади).

Практика реалізації реформи показує, що найбільш поширеними випадками є ініціювання об'єднання сільськими, селищними, міськими головами та, в окремих випадках, депутатами. Ініціювання членами територіальної громади є неможливим без затвердження відповідною місцевою радою положення про місцеві ініціативи, а діяльність органів самоорганізації населення (будинкові, вуличні, сільські тощо комітети) не така поширена.

Строки обговорення. Вивчення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення, відповідно до ч. 3 ст. 5 вказаного Закону, забезпечується сільським, селищним, міським головою протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції. При цьому йдеться про максимальні часові рамки, у межах яких має бути завершено захід або здійснена відповідна дія. Громадське обговорення – це зазвичай не тривалий процес, який продовжується певну кількість днів, а публічний захід (низка заходів), на якому присутні зацікавлені члени територіальної громади, і звичайна виправдана тривалість його проведення не перевищує кількох годин, а разом з підготовкою – декількох днів (*Див. Постанову Комінтернівського районного суду Одеської області від 29 березня 2017 р. у справі №504/4148/16-а*). Аналогічна позиція наведена у роз'ясненні Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування щодо застосування положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», затвердженому на засідання Комітету 03 червня 2015 р.

Таким чином, не потрібно чекати, поки мине 30 днів для громадського обговорення, головне, щоб воно було проведене в межах саме цих 30 днів і не пізніше.

Цільова аудиторія. В тих громадах, де один орган місцевого самоврядування представляє декілька населених пунктів, обговорення може проводитися в кожному такому населеному пункті окремо, в групах населених пунктів або ж в цілому по громаді (наприклад, в її адміністративному центрі). Вибір варіанту здійснюється самостійно сільським, селищним, міським головою, який забезпечує відповідне обговорення, в залежності від розмірів населених пунктів, їх територіальної наближеності, технічних та організаційних можливостей тощо.

Інформування цільової аудиторії. Вкрай важливим є дотримання порядку проведення громадського обговорення у частині інформування жителів про таке обговорення. В першу чергу – це оприлюднення рішення про його проведення. Відповідно до запропонованого вище Порядку, таке оприлюднення повинне бути здійснено не пізніше ніж за три дні до проведення громадських слухань. Строк сповіщення мешканців громади про обговорення законодавством не визначений, тому рада у відповідному порядку, або сільський (селищний, міський) голова у розпорядженні, має самостійно визначити ці терміни. Спосіб оприлюднення також визначається у розпорядженні. Найпростішими для виконання є розміщення на інформаційних стендах. Серед інших способів може бути розміщення в засобах масової інформації або на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет. Додатково можуть вживатися інші заходи для інформування цільової аудиторії зустрічі: соціальні мережі, усні повідомлення після богослужінь, роздача листівок тощо.

Увага! Важливо зафіксувати факт такого оприлюднення – наприклад зробити фото інформаційних стендів.

Нижче подано зразок розпорядження у випадках ініціювання об'єднання сільським, селищним, міським головою.

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 05 березня 2018 року

№ 201

**Про пропозицію щодо ініціювання
добровільного об'єднання
територіальних громад
та її громадське обговорення**

На підставі ч. 1-3 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Пропоную ініціювати добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

2. Винести на громадське обговорення питання підтримки вказаної у пункті 1 цього розпорядження пропозиції та провести відповідно до Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, затвердженого рішенням Андріївської сільської ради від 01 березня 2018 року № 101, громадські слухання:

- серед жителів села Андріївка – о 15 год 10 березня 2018 року у приміщенні народного дому за адресою: вулиця Центральна, 1. Відповідальна особа – Андрушків Б. В.;
- серед жителів села Петрівка – о 15 год 11 березня 2018 року на площі перед церквою св. Миколая. Відповідальна особа – Абетко Ю. Я.

3. Після отримання протоколів громадських слухань включити до порядку денного XXII сесії VII скликання Андріївської сільської ради питання про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

4. Спеціалісту відділу організаційно-інформаційної роботи Антошак Л. В. оприлюднити дане розпорядження у строк не пізніше як за три дні до проведення громадських слухань шляхом розміщення на інформаційних стендах Андріївської сільської ради¹.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

¹ Інші варіанти: в засобах масової інформації чи на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет.

Наступний зразок стосується випадків надходження пропозиції про об'єднання від не менш як третини депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради.

Зразок 2б

**АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 05 березня 2018 року

№ 201

**Про вивчення пропозиції
щодо ініціювання добровільного
об'єднання територіальних громад
та її громадське обговорення**

Розглянувши звернення депутатів Андріївської сільської ради, викладене в листі №1 від 02 березня 2018 року, на підставі ч. 1-3 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Постійній комісії з питань прав людини, законності, депутатської діяльності, етики та регламенту Андріївської сільської ради вивчити пропозицію депутатів Андріївської сільської ради щодо ініціювання добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка Н-ського району Н-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка та у триденний строк подати відповідні пропозиції Андріївському сільському голові.

2. Винести на громадське обговорення питання підтримки вказаної у пункті 1 цього розпорядження пропозиції та провести відповідно до Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, затвердженого рішенням Андріївської сільської ради від 01 березня 2018 року № 101, громадські слухання:

- серед жителів села Андріївка – о 15 год 10 березня 2018 року у приміщенні народного дому за адресою: вулиця Центральна, 1. Відповідальна особа – Андрушків Б. В.;
- серед жителів села Петрівка – о 15 год 11 березня 2018 року на площі перед церквою св. Миколая. Відповідальна особа – Абетко Ю. Я.

3. Після отримання протоколів громадських слухань включити до порядку денного XXII сесії VII скликання Андріївської сільської ради питання про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка Н-ського району Н-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

4. Спеціалісту відділу організаційно-інформаційної роботи Антошак Л. В. оприлюднити дане розпорядження у строк не пізніше як за три дні до проведення громадських слухань шляхом розміщення на інформаційних стендах Андріївської сільської ради¹.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

¹ Інші варіанти: в засобах масової інформації чи на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет.

3. Громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад

Форми фіксації громадського обговорення законодавством не визначені, проте типовим документом, що створюється за наслідками (в ході) проведення громадських слухань є протокол.

Вимоги до протоколу громадського слухання також нормативно не встановлені, а тому вони можуть складатися у довільній формі. Разом з тим, враховуючи практику, що склалася, а також загальні вимоги ділової української мови, ми рекомендуємо такі реквізити протоколу:

- найменування організації – сільська, селищна, міська рада, на території якої проводиться громадське слухання;
- назва виду документа – протокол громадського слухання серед жителів населеного пункту (-ів) чи громади в цілому;
- дата – датою протоколу є дата проведення громадського слухання;
- місце складання – назва населеного пункту, в якому відбулося громадське слухання;
- вступна частина – прізвища та ініціали імені головуючого, секретаря, загальна кількість учасників, кількість учасників з правом голосу;
- текст – обговорювані питання, доповіді, виступи, ухвалені рішення, результати голосування;
- підписи головуючого та секретаря.

Листок реєстрації готується **ДО** проведення громадського слухання та заповнюється секретарем та/або учасниками громадського слухання. Важливою є інформація про зареєстроване місце проживання та повноліття учасників, оскільки від цього залежить наявність права голосу у особи, яка присутня на слуханні. Для перевірки цих даних учаснику громадського слухання потрібно пред'явити паспорт.

Увага! Дійсна участь та правдивість інформації про вказаних у листку реєстрації осіб є обов'язковою та може перевірятися судом під час розгляду справи про правомірність рішень щодо об'єднання (Див. Ухвалу Львівського апеляційного адміністративного суду від 19 червня 2017 р. у справі №155/1640/16а).

Зразок 3

АНДРІЙСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПРОТОКОЛ
громадського слухання
серед жителів села Андріївка

10 березня 2018 року

село Андріївка

Головуючий: Петренко П. П.

Секретар: Глинська І. В.

Учасники: 60 осіб, згідно з листком реєстрації (додається). З них з правом голосу – 57¹.

1. Про питання для громадського обговорення та обрання головуючого і секретаря громадського слухання.

Слухали:

¹ Серед учасників можуть бути запрошені депутати, експерти, журналісти, які не мають права участі у голосуванні з означених питань, хоча можуть бути присутні і навіть виступати під час обговорень за дозволом головуючого. Тому учасників громадських слухань з правом голосу часто є менше, аніж усіх учасників загалом. На це треба звертати увагу під час підрахунку голосів.

Андріївський сільський голова Андрійченко А. А. доповів про питання для громадського обговорення та необхідність відповідно до Порядку проведення громадського обговорення обрати головуючого та секретаря громадського слухання.

Виступили:

ПІБ з пропозицією обрати головуючим Петренка П. П., а секретарем Глинську І. В.

Вирішили:

Обрати головуючим на громадському слуханні Петренка П. П., секретарем Глинську І. В.

Голосували:

"За" – 57 (п'ятдесят сім);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – немає.

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

2. Про розгляд пропозиції Андріївського сільського голови щодо ініціювання добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка Н-ського району Н-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Слухали:

Андріївський сільський голова Андрійченко А. А. доповів про те, що він пропонує ініціювати добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка Н-ського району Н-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Виступили:

ПІБ з пропозицією підтримати таке об'єднання, оскільки саме такий формат об'єднаної громади відповідає історичним, географічним, соціально-економічним, природнім, екологічним, етнічним, культурним особливостям розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

ПІБ з пропозицією підтримати таке об'єднання, оскільки потенційний адміністративний центр територіальної громади розташований найближче до географічного центру території громади та має найбільш розвинуту інфраструктуру.

ПІБ з пропозицією підтримати таке об'єднання, оскільки в об'єднаній територіальній громаді зросте якість та доступність публічних послуг.

Вирішили:

Підтримати пропозицію Андріївського сільського голови щодо ініціювання добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка Н-ського району Н-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Голосували:

"За" – 50 (п'ятдесят);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – 7 (сім).

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

Головуючий

(підпис)

Петренко П. П.

Секретар

(підпис)

Глинська І. В.

ДОДАТОК
до Протоколу громадського слухання
серед жителів села Андріївка
від 10 березня 2018 року

**Листок реєстрації
учасників громадського слухання**

10 березня 2018 року

село Андріївка

№ з/п	Прізвище, Ім'я, По-батькові (повністю)	Зареєстроване місце проживання	Повноліт-ній (-на) так / ні	Підпис
1	Івашко Іван Васильович	с. Андріївка, вул. Зелена, 16	так	
2	Цимбала Андрій Петрович	с. Андріївка, вул. Вечірня, 1	ні	
3	...			
...				

Секретар

(підпис)

Глинська І. В.

4. Надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи

Відповідно до ч. 3 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника (представників) до спільної робочої групи. При цьому спільна робоча група формується з однакової кількості представників від кожної територіальної громади, що об'єднується, і такими представниками не обов'язково мають бути жителі цієї громади.

Чергова / позачергова сесія. Сесія, на якій приймається вказане рішення, відповідно до наведених вище положень, має бути наступною, тобто черговою. Разом з тим, закон передбачає можливість доведення до відома депутатів повідомлення про скликання сесії місцевої ради у виняткових випадках за 1 день до сесії. Законодавство України не дає тлумачення, які саме випадки є винятковими для скликання сесії. Ступінь нагальності вирішення питань місцевого значення визначається місцевою радою самостійно, оскільки орган місцевого самоврядування, як представник територіальної громади, наділений повноваженнями на вирішення питань місцевого значення, і саме місцева рада вирішує, які питання є для громади першочерговими та потребують негайного вирішення. Тому у випадках, коли депутатів місцевої ради повідомлено про пленарне засідання належним чином, і сесія є повноважною (в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради), то усі питання, за прийняття рішення по яких проголосував депутатський корпус, вважаються прийнятими належним чином та на законних підставах.

Оприлюднення проекту рішення. Частиною 3 ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що проекти нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття. Однак саме лише неоприлюднення проекту акту органу місцевого самоврядування або оприлюднення його менше, ніж за 20 робочих днів до дати розгляду відповідним ОМС, не має наслідком скасування цього акту. Пунктом 4 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації несуть особи, винні у вчиненні таких порушень. Таким чином, неоприлюднення публічної інформації відповідно до ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» є підставою для визнання бездіяльності відповідача протиправною, що у свою чергу тягне за собою встановлену чинним законодавством адміністративну відповідальність для особи, яка є відповідальною за забезпечення доступу інформації у відповідній раді, однак не є підставою для скасування рішення органу місцевого самоврядування.

Важливо! Громадське обговорення має дорадчий характер. Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» право представляти всю територіальну громаду та здійснювати повноваження від її імені та в її інтересах має відповідна рада. Таким чином, навіть коли більшість присутніх на громадських слуханнях не підтримало пропозиції про об'єднання, депутати можуть проголосувати за надання згоди на добровільне об'єднання. Проте, ми рекомендуємо при прийнятті рішення все-таки враховувати результати громадського обговорення, оскільки таким чином повною мірою реалізуються принципи відкритості та добровільності процесу об'єднання. Крім того, з метою реалізації права жителів на участь в управлінні громадськими справами може бути проведено кілька громадських слухань з одного і того ж питання.

Зразок 4

АНДРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXII сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

15 березня 2018 року

№ 105

**Про надання згоди
на добровільне об'єднання
територіальних громад та
делегування представника до
складу спільної робочої групи**

Розглянувши пропозицію Андріївського сільського голови та беручи до уваги результати її громадського обговорення, керуючись ч. 3 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Надати згоду на добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

2. Делегувати до складу спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад Андріївського сільського голову Андрійченка А. А.

Андріївський сільський голова (підпис) Андрійченко А. А.

5. Звернення до сільського, селищного, міського голови суміжної територіальної громади з пропозицію про об'єднання

Згідно з ч. 1 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», сільський, селищний, міський голова після прийняття відповідною радою рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад надсилає пропозицію про таке об'єднання сільському, селищному, міському голові суміжної територіальної громади.

Важливо! Така пропозиція надсилається голові кожної громади, якій пропонується об'єднання в тому форматі, що вказаний в ініціативі щодо об'єднання. У разі якщо в ході об'єднання формат майбутньої громади зміниться (деякі громади відмовлять або протягом тривалого часу не надають відповіді), процедуру доведеться розпочинати заново. З цих самих міркувань не рекомендується «чекати» ті громади, які ще не визначились – вони зможуть потім доєднатися до об'єднаної громади за окремою процедурою.

Зразок 5

(фірмовий бланк)

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

15 березня 2018 року № 81

**Іванівському сільському голові
Іваненку І. І.**

Прошу розглянути в порядку, передбаченому ч. 2 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», пропозицію про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Про результати розгляду прошу повідомити.

Додатки:

1. Копія розпорядження Андріївського сільського голови від 05 березня 2018 року №201 «Про пропозицію щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення»
2. Копія рішення Андріївської сільської ради від 15 березня 2018 року №105 «Про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи».

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

6. Затвердження Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад

Раді громади, якій запропонували об'єднання, перед вчиненням будь-яких дій щодо розгляду пропозиції, потрібно затвердити Порядок проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад.

Щодо особливостей такого рішення, а також форм і порядку проведення обговорень дивись опис до Зразка 1.

Зразок 6

**ІВАНІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXI сесія VII скликання**

Р І Ш Е Н Н Я

17 березня 2018 року

№ 101

**Про затвердження Порядку
проведення громадського обговорення
з питань добровільного об'єднання
територіальних громад**

З метою врегулювання процедури проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, керуючись ч. 4 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Порядок проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, що додається.

Іванівський сільський голова (підпис)

Іваненко І. І.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Іванівської сільської ради
від 17 березня 2018 року № 101

**Порядок
проведення громадського обговорення
з питань добровільного об'єднання територіальних громад**

1. Цей Порядок визначає вимоги, організацію і процедуру проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад відповідно до Закону

України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (далі – громадське обговорення).

2. Громадське обговорення проводиться у формі громадського слухання. Під час громадського обговорення може проводитися одне або більше громадських слухань.

3. Ініціює проведення громадського слухання Іванівський сільський¹ голова.

4. Рішення про проведення громадського слухання повинне містити інформацію про:

- питання, що виносяться на слухання (порядок денний);
- цільову аудиторію (жителів окремого населеного пункту чи громада в цілому);
- дату та час проведення;
- місце проведення;
- осіб, відповідальних за проведення громадського слухання;
- строк та спосіб оприлюднення рішення про проведення громадського слухання.

5. Рішення про проведення громадського слухання оприлюднюється шляхом розміщення на інформаційних стендах чи у інший спосіб, встановлений таким рішенням, не пізніше як за три дні до проведення громадського слухання. Додатково можуть вживатися інші заходи для інформування цільової аудиторії, у тому числі в день проведення громадського слухання.

6. Участь у громадському слуханні є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у громадському слуханні. Громадське слухання є повноважними незалежно від кількості його учасників.

7. До початку громадського слухання особа, відповідальна за його проведення, проводить реєстрацію учасників. Підставою для реєстрації є документ, який посвідчує особу та дає можливість встановити вік та місце проживання учасника громадського слухання.

8. Право голосу на громадському слуханні мають дієздатні громадяни України, яким на день його проведення виповнилося 18 років та які проживають у межах відповідного населеного пункту чи територіальної громади. Рішення громадського слухання приймається шляхом рівного, особистого, вільного та відкритого голосування більшістю голосів присутніх.

9. Іванівський сільський² голова чи особа, відповідальна за проведення громадського слухання, відкриває громадське слухання, інформує про питання для обговорення, організовує вибори головуючого на громадському слуханні та секретаря громадського слухання. Головуючий та секретар обираються з числа учасників громадських слухань, що мають право голосу. Головуючий керує ходом проведення громадського слухання, забезпечує додержання порядку та послідовності розгляду питань. Секретар здійснює підрахунок голосів та веде протокол громадського слухання.

10. Головуючий протягом двох робочих днів з дня проведення громадського слухання подає Іванівському сільському³ голові підписаний протокол громадського слухання, у якому зазначаються:

- дата та місце проведення громадського слухання;
- імена головуючого та секретаря;
- кількість та імена учасників (загалом та з правом голосу);
- питання, що виносилися на слухання;
- узагальнений зміст виступів осіб, що взяли участь в обговоренні;
- результати голосування;
- рішення, прийняті за результатами слухань.

Секретар Іванівської сільської ради

(підпис)

Петрушка П. П.

¹ У разі ініціювання об'єднання селищною чи міською територіальною громадою – відповідний селищний чи міський голова.

² Так само.

³ Так само.

7. Вивчення пропозиції щодо об'єднання та організація її громадського обговорення

Сільський, селищний, міський голова суміжної територіальної громади забезпечує вивчення пропозиції щодо добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення, яке проводиться протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції.

Щодо строків, цільової аудиторії та особливостей оприлюднення цього рішення дивись опис до Зразка 2а.

Зразок 7

ІВАНІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 18 березня 2018 року

№ 201

**Про вивчення пропозиції
щодо ініціювання добровільного
об'єднання територіальних громад
та її громадське обговорення**

Розглянувши звернення Андріївського сільського голови, викладене в листі №81 від 15 березня 2018 року, на підставі ч. 2 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Постійній комісії з питань прав людини, законності, депутатської діяльності, етики та регламенту Іванівської сільської ради вивчити пропозицію Андріївського сільського голови щодо добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка та у дводенний строк подати відповідні пропозиції Іванівському сільському голові.

2. Винести на громадське обговорення питання підтримки вказаної у пункті 1 цього розпорядження пропозиції та провести відповідно до Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, затвердженого рішенням Іванівської сільської ради від 17 березня 2018 року № 101, громадське слухання серед жителів Іванівської сільської територіальної громади – о 15 год 25 березня 2018 року в приміщенні Іванівської сільської ради за адресою: вулиця Т. Шевченка, 10. Відповідальна особа – Ромашка Л. С.

3. Після отримання протоколу громадського слухання включити до порядку денного XXII сесії VII скликання Іванівської сільської ради питання про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

4. Спеціалісту відділу організаційно-інформаційної роботи Іванішак Л. В. оприлюднити дане розпорядження у строк не пізніше ніж за три дні до проведення громадського слухання шляхом розміщення на інформаційних стендах Іванівської сільської ради¹.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Іванівський сільський голова

(підпис)

Іваненко І. І.

¹ Інші варіанти: в засобах масової інформації чи на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет.

8. Громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад

Щодо форм фіксації громадського обговорення, вимог до протоколу та листка реєстрації дивись опис до Зразка 3.

Зразок 8

ІВАНІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПРОТОКОЛ громадського слухання серед жителів Іванівської сільської територіальної громади

25 березня 2018 року

село Іванівка

Головуючий: Липа В. В.

Секретар: Сирник О. С.

Учасники: 40 осіб, згідно з листком реєстрації (додається). З них з правом голосу – 35¹.

1. Про питання для громадського обговорення та обрання головуючого та секретаря громадського слухання.

Слухали:

Іванівський сільський голова Іваненко І. І. доповів про питання для громадського обговорення та необхідність відповідно до Порядку проведення громадського обговорення обрати головуючого та секретаря громадського слухання.

Виступили:

ПІБ з пропозицією обрати головуючим Липу В. В., а секретарем Сирник О. С.

Вирішили:

Обрати головуючим на громадських слуханнях Липу В. В., секретарем Сирник О. С.

Голосували:

"За" – 35 (тридцять п'ять);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – немає.

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

2. Про розгляд пропозиції Андріївського сільського голови щодо добровільного об'єднання територіальних громад сіл Андріївка і Петрівка Андріївської сільської ради N-ського району N-ської області з територіальною громадою села Іванівка Іванівської сільської ради N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Слухали:

Іванівський сільський голова Іваненко І. І. доповів про те, що на адресу Іванівської сільської ради надійшло звернення Андріївського сільського голови з пропозицією щодо добровільного об'єднання територіальних громад сіл Андріївка і Петрівка Андріївської сільської ради N-ського району N-ської області з територіальною громадою села Іванівка

¹ Серед учасників можуть бути запрошені депутати, експерти, журналісти, які не мають права участі у голосуванні з означених питань, хоча можуть бути присутні і навіть виступати під час обговорень за дозволом головуючого. Тому учасників громадських слухань з правом голосу часто є менше, аніж усіх учасників загалом. На це треба звертати увагу під час підрахунку голосів.

Іванівської сільської ради N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Виступили:

ПІБ з пропозицією підтримати таке об'єднання, оскільки саме такий формат об'єднаної громади відповідає історичним, географічним, соціально-економічним, природнім, екологічним, етнічним, культурним особливостям розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

ПІБ з пропозицією підтримати таке об'єднання, оскільки потенційний адміністративний центр територіальної громади розташований найближче до географічного центру території громади та має найбільш розвинуту інфраструктуру.

ПІБ з пропозицією підтримати таке об'єднання, оскільки в об'єднаній територіальній громаді зросте якість та доступність публічних послуг.

Вирішили:

Підтримати пропозицію Андріївського сільського голови щодо добровільного об'єднання територіальних громад сіл Андріївка і Петрівка Андріївської сільської ради N-ського району N-ської області з територіальною громадою села Іванівка Іванівської сільської ради N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Голосували:

"За" – 30 (тридцять);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – 5 (п'ять).

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

Головуючий

(підпис)

Липа В. В.

Секретар

(підпис)

Сирник О. С.

ДОДАТОК
до Протоколу громадського слухання
серед жителів Іванівської сільської
територіальної громади від 25 березня
2018 року

**Листок реєстрації
учасників громадського слухання**

25 березня 2018 року

село Іванівка

№ з/п	Прізвище, Ім'я, По-батькові (повністю)	Зареєстроване місце проживання	Повноліт-ній (-на) так / ні	Підпис
1	Бондаренко Іван Васильович	с. Іванівка, вул. Блакитна, 16	так	
2	Сас Андрій Петрович	с. Іванівка, вул. Ранкова, 1	ні	
3	...			
...				

Секретар

(підпис)

Сирник О. С.

9. Надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи

Відповідно до ч. 2 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника (представників) до спільної робочої групи або про відмову в наданні згоди.

Щодо тлумачення поняття «наступна сесія», вимог про оприлюднення проекту рішення та щодо обов'язковості результатів громадського обговорення для врахування депутатами ради при прийнятті цього рішення дивись опис до Зразка 4.

Зразок 9

**ІВАНІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXII сесія VII скликання**

Р І Ш Е Н Н Я

21 березня 2018 року

№ 105

**Про надання згоди
на добровільне об'єднання
територіальних громад та
делегування представника до
складу спільної робочої групи**

Розглянувши пропозицію Андріївського сільського голови та беручи до уваги результати її громадського обговорення, керуючись ч. 2 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Надати згоду на добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

2. Делегувати до складу спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад Іванівського сільського голову Іваненка І. І.

Іванівський сільський голова

(підпис)

Іваненко І. І.

10. Інформування громади-ініціатора об'єднання про результати розгляду пропозиції

Даний етап не передбачений законом, проте його наявність логічно обумовлюється необхідністю комунікації між учасниками процесу об'єднання. Нижче подаємо зразок листа-інформування. На практиці це все часто відбувається менш формалізовано, адже в більшості випадків голови громад попередньо узгоджують формат об'єднання, процедуру, зразки документів тощо і, відповідно, спілкуються постійно. Разом з тим, комунікація за допомогою телефонного зв'язку чи особистих зустрічей значно ускладнюється у випадках об'єднання великої кількості громад, а тому використання таких формальних листів стає необхідністю.

Зразок 10

(фірмовий бланк)

ІВАНІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

---

22 березня 2018 року № 81

**Андріївському сільському голові
Андрійченку А. А.**

Повідомляю, що Іванівською сільською радою розглянуто вашу пропозицію та прийнято рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи.

Додаток:

1. Копія Рішення Іванівської сільської ради від 21 березня 2018 року №105 «Про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до складу спільної робочої групи».

Іванівський сільський голова

(підпис)

Іваненко І. І.

11. Утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Відповідно до ч. 3 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», у разі прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад сільський, селищний, міський голова, який ініціював об'єднання, приймає рішення про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад та інформує про це Верховну Раду Автономної Республіки Крим, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні обласну раду, обласну державну адміністрацію.

Необхідність положення. Зустрічається практика затвердження Положення про таку робочу групу, яким регулюється порядок її формування і діяльності. Проте більшість норм такого Положення дублюють норми закону, а тому доцільність його прийняття є сумнівною.

Учасники робочої групи. Спільна робоча група формується з однакової кількості представників від кожної територіальної громади, що об'єднується. При цьому такими представниками не обов'язково повинні бути жителі територіальної громади.

Зразок 11

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 24 березня 2018 року

№ 211

Про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Враховуючи рішення Андріївської сільської ради від 15 березня 2018 року №105 та Іванівської сільської ради від 21 березня 2018 року №105, на підставі ч. 3 ст. 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Утворити спільну робочу групу з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад у складі:

- Андрійченко А. А., Андріївський сільський голова;
- Іваненко І. І., Іванівський сільський голова.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

12. Інформування відповідної обласної ради та обласної державної адміністрації про створення робочої групи

Таке інформування передбачене ч. 3 ст. 6 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та потрібне з огляду на постійний моніторинг процесу об'єднання громад, що здійснюється органами державної влади та органами місцевого самоврядування регіонального рівня.

Зразок 12

(фірмовий бланк)

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

24 березня 2018 року № 91

Н-ська обласна рада

**Н-ська обласна державна
адміністрація**

Інформую Вас про те, що розпорядженням Андріївського сільського голови утворено спільну робочу групу з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка Н-ського району Н-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Додаток:

1. Копія розпорядження Андріївського сільського голови від 24 березня 2018 року №211 «Про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад».

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

13. Підготовка проектів рішень кожної ради щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Спільна робоча група розробляє проекти рішень кожної ради, що увійде до складу об'єднаної територіальної громади. При цьому такі проекти рішень, відповідно до ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» повинні містити:

- 1) перелік територіальних громад, що об'єднуються, із зазначенням відповідних населених пунктів;
- 2) визначення адміністративного центру об'єднаної територіальної громади та її найменування;
- 3) план організаційних заходів щодо добровільного об'єднання територіальних громад.

Важливо! У проектах рішень не вказується їх номер та дата, а також номер сесії. Також, враховуючи досвід проведення реформи, слід ретельно звіряти текст аби не допустити помилок у переліку та назвах населених пунктів, з якими об'єднується територіальна громада.

План організаційних заходів. Відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», об'єднана територіальна громада вважається утвореною з дня набрання чинності остаточними рішеннями всіх рад, що прийняли рішення про добровільне об'єднання територіальних громад. Відповідно, такий План заходів повинен включати лише ті дії, що можуть бути вчинені до цього моменту. Крім того, враховуючи, що майже усі заходи по реорганізації будуть здійснювати вже новообраний голова та рада ОТГ, для яких цей план не є обов'язковим, прописувати у ньому якісь особливі положення недоцільно.

Підготований проект рішення передається відповідним сільським, селищним, міським головам для початку процедури громадського обговорення.

Зразок 13
ПРОЕКТ

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
_____ сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

«__» _____ 2018 року

№ _____

Про добровільне об'єднання територіальних громад

Враховуючи висновок N-ської обласної державної адміністрації, затверджений розпорядженням голови N-ської обласної державної адміністрації від «__» _____ року №_____, керуючись ч. 5 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Об'єднатися з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

2. Затвердили план організаційних заходів щодо добровільного об'єднання територіальних громад, що додається.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради

від «__» _____ 2018 року № _____

**План
організаційних заходів**

щодо добровільного об'єднання територіальних громад

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків потенційної об'єднаної територіальної громади.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування, що об'єднуються.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальних громад, що об'єднуються.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території об'єднаної громади.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів для проведення виборів старост.

Секретар Андріївської сільської ради

(підпис)

Петришин П. П.

14. Організація громадського обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Сільські, селищні, міські голови забезпечують протягом 60 днів (з дня підготовки відповідних проектів рішень) проведення обов'язкового громадського обговорення підготовлених спільною робочою групою проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад, за результатами якого сільські, селищні, міські голови вносять питання про його схвалення на розгляд сільських, селищних, міських рад (ч. 2 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»).

Щодо строків, цільової аудиторії громадського обговорення, а також особливостей оприлюднення розпорядження дивись опис до Зразка 2а.

Зразок 14

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 25 березня 2018 року

№ 221

Про проведення громадського обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Беручи до уваги інформацію спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад, на підставі ч. 2 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Винести на громадське обговорення питання підтримки проекту рішення про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

2. Провести відповідно до Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного об'єднання територіальних громад, затвердженого рішенням Андріївської сільської ради від 01 березня 2018 року № 101, громадські слухання:

- серед жителів селі Андріївка – о 15 год 01 квітня 2018 року в приміщенні народного дому за адресою: вулиця Центральна, 1. Відповідальна особа – Андрушків Б. В.;
- серед жителів села Петрівка – о 15 год 02 квітня 2018 року на площі перед церквою св. Миколая. Відповідальні особи – Абетко Ю. Я.

3. Після отримання протоколів громадських слухань включити до порядку денного XXIII сесії VII скликання Андріївської сільської ради питання про схвалення проекту рішення про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

4. Спеціалісту відділу організаційно-інформаційної роботи Антошак Л. В. оприлюднити дане розпорядження у строк не пізніше як за три дні до проведення громадських слухань шляхом розміщення на інформаційних стендах Андріївської сільської ради¹.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А.А.

¹ Інші варіанти: в засобах масової інформації чи на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет

15. Громадське обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Щодо форм фіксації громадського обговорення, вимог до протоколу та листка реєстрації дивись опис до Зразка 3.

Зразок 15

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПРОТОКОЛ громадського слухання серед жителів села Андріївка

01 квітня 2018 року

село Андріївка

Головуючий: Петренко П. П.

Секретар: Глинська І. В.

Учасники: 50 осіб, згідно з листком реєстрації (додається). З них з правом голосу – 46¹.

1. Про питання для громадського обговорення та обрання головуючого і секретаря громадського слухання.

Слухали:

Андріївський сільський голова Андрійченко А. А. доповів про питання для громадського обговорення та необхідність відповідно до Порядку проведення громадського обговорення обрати головуючого та секретаря громадського слухання.

Виступили:

ПІБ з пропозицією обрати головуючим Петренка П. П., а секретарем Глинську І. В.

Вирішили:

Обрати головуючим на громадському слуханні Петренка П. П., секретарем Глинську І. В.

Голосували:

"За" – 46 (сорок шість);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – немає.

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

2. Обговорення проекту рішення про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Слухали:

Андріївський сільський голова Андрійченко А. А. доповів про те, що спільною робочою групою підготовано проект рішення про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у

¹ Серед учасників можуть бути запрошені депутати, експерти, журналісти, які не мають права участі у голосуванні з означених питань, хоча можуть бути присутні і навіть виступати під час обговорень за дозволом головуючого. Тому учасників громадських слухань з правом голосу часто є менше, аніж усіх учасників загалом. На це треба звертати увагу під час підрахунку голосів.

Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Виступили:

ПІБ з пропозицією підтримати таке рішення, оскільки громада вже підтримала на попередньому обговоренні пропозицію такого об'єднання.

Вирішили:

Підтримати проект рішення про добровільне об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Голосували:

"За" – 40 (сорок);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – 6 (шість).

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

Головуючий

(підпис)

Петренко П. П.

Секретар

(підпис)

Глинська І. В.

ДОДАТОК
до Протоколу громадського слухання
серед жителів села Андріївка
від 01 квітня 2018 року

**Листок реєстрації
учасників громадського слухання**

01 квітня 2018 року

село Андріївка

№ з/п	Прізвище, Ім'я, По-батькові (повністю)	Зареєстроване місце проживання	Повноліт-ній (-на) так / ні	Підпис
1	Івашко Іван Васильович	с. Андріївка, вул. Зелена, 16	так	
2	Цимбала Андрій Петрович	с. Андріївка, вул. Вечірня, 1	ні	
3	...			
...				

Секретар

(підпис)

Глинська І. В.

16. Схвалення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Відповідно до ч. 2 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», питання про схвалення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад розглядається сільськими, селищними, міськими радами протягом 30 днів з дня його внесення на їх розгляд та з врахуванням результатів громадського обговорення.

Щодо вимог про оприлюднення проекту рішення та щодо обов'язковості результатів громадського обговорення для врахування депутатами ради при прийнятті цього рішення дивись опис до Зразка 4.

Зразок 16

АНДРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXII сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

03 квітня 2018 року

№ 110

**Про схвалення проекту рішення
про добровільне об'єднання
територіальних громад**

Розглянувши розроблений спільною робочою групою проект рішення про добровільне об'єднання територіальних громад, беручи до уваги результати його громадського обговорення, керуючись ч. 2 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Схвалити проект рішення про добровільне об'єднання територіальних громад, що додається.

Андріївський сільський голова (підпис) Андрійченко А. А.

СХВАЛЕНО
Рішення Андріївської
сільської ради від
03 квітня 2018 року №110

ПРОЕКТ

АНДРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
_____ сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

Про добровільне об'єднання територіальних громад

Враховуючи висновок N-ської обласної державної адміністрації, затверджений розпорядженням голови N-ської обласної державної адміністрації від «__» _____ року №_____, керуючись ч. 5 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Об'єднатися з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.
2. Затвердили план організаційних заходів щодо добровільного об'єднання територіальних громад, що додається.

Андріївський сільський голова (підпис) Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради

від «__» _____ 2018 року № _____

**План
організаційних заходів**

щодо добровільного об'єднання територіальних громад

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків потенційної об'єднаної територіальної громади.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування, що об'єднуються.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальних громад, що об'єднуються.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території об'єднаної громади.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів для проведення виборів старост.

Секретар Андріївської сільської ради (підпис) Петришин П. П.

17. Подання схвалених проектів рішень обласній державній адміністрації для надання висновку щодо їх відповідності Конституції та законам України

Схвалені сільськими, селищними, міськими радами проекти рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад у п'ятиденний строк подаються обласній державній адміністрації (далі – ОДА) для надання висновку щодо відповідності цього проекту Конституції та законам України.

Хто подає? Рішення подаються або кожною радою самостійно, або ж надсилаються спершу громаді-ініціатору, а та вже подає весь пакет відповідній ОДА. Проте засідання рад відбуваються не одночасно, а тому в останньому варіанті є ризик порушити визначений законом п'ятиденний строк. Відповідно, ми пропонуємо подавати такі рішення безпосередньо ОДА.

Що подавати? Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» вимагається подання ОДА тільки схвалених радами проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад. Подання інших документів (розпоряджень про ініціювання об'єднання, протоколів обговорень, паспорту громади, соціально-економічного обґрунтування тощо) законом не передбачено.

Зразок 17

(фірмовий бланк)

АНДРІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

04 квітня 2018 року № 93

**Н-ська обласна державна
адміністрація**

Подаємо схвалений проект рішення про добровільне об'єднання територіальних громад для надання висновку щодо його відповідності Конституції та законам України.

Додаток:

1. Рішення Андріївської сільської ради від 03 квітня 2018 року №110 «Про схвалення проекту рішення про добровільне об'єднання територіальних громад».

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

18. Підготовка висновку обласної державної адміністрації

Відповідно до ч. 4 та 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» ОДА протягом 10 робочих днів з дня отримання проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад готує висновок щодо відповідності цього проекту Конституції та законам України. Висновок затверджується розпорядженням голови ОДА. У разі встановлення невідповідності проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України ОДА повертає його на доопрацювання у порядку, встановленому цим Законом.

Що перевіряється? З системного тлумачення положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» можна зробити висновок, що предметом перевірки ОДА в першу чергу є відповідність проектів рішень змістовим (ст. 4 Закону) та формальним (ст. 7 Закону) вимогам.

Форма висновку. Такий висновок може бути двох видів (*Постанова Львівського апеляційного адміністративного суду від 05 грудня 2017 р. у справі № 876/11214/17*):

1) про відповідність проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України (позитивний висновок);

2) про невідповідність проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України і повернення його (проекту рішення) на доопрацювання у порядку, встановленому цим Законом (негативний висновок).

Позитивні висновки із застереженнями, окремі думки, рекомендації чи листи замість висновків – суперечать вимогам чинного законодавства.

Нижче подано приклад позитивного висновку обласної державної адміністрації.

Зразок 18

Н-СЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 10 квітня 2018 року

№ 1221

**Про затвердження висновку
про відповідність проектів
рішень щодо добровільного
об'єднання територіальних громад
Конституції та законам України**

Враховуючи звернення Андріївської сільської ради від 04 квітня 2018 року № 93 та Іванівської сільської ради від 05 квітня 2018 року № 107, на підставі ст. 6, 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»:

1. Затвердити висновок про відповідність Конституції та законам України проектів рішень Андріївської сільської ради та Іванівської сільської ради «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка Н-ського району Н-ської області з Іванівською сільською

територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

Голова

обласної державної адміністрації

(підпис)

А. А. Адаменко.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови N-ської
обласної державної адміністрації
від 10 квітня 2018 року № 1221

Висновок

про відповідність Конституції та законам України проектів рішень Андріївської сільської ради та Іванівської сільської ради «Про добровільне об'єднання територіальних громад»

У N-ській обласній державній адміністрації розглянуто схвалені проекти рішень «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка, які надійшли від:

- Андріївської сільської ради (зареєстровано 07.04.2018 р. за №777);
- Іванівської сільської ради (зареєстровано 08.04.2018 р. за №791).

За результатами розгляду встановлено, що схвалені проекти рішень Андріївської сільської ради та Іванівської сільської ради «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного об'єднання Андріївської сільської територіальної громади сіл Андріївка і Петрівка N-ського району N-ської області з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка відповідають Конституції та законам України.

Заступник голови

обласної державної адміністрації

(підпис)

Проць П. П.

19. Прийняття рішення про добровільне об'єднання територіальних громад

Після отримання від ОДА висновку про відповідність проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України сільські, селищні, міські ради приймають рішення про добровільне об'єднання територіальних громад. Передбачене ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» положення про можливість проведення місцевого референдуму щодо підтримки об'єднання територіальних громад наразі, з огляду на відсутність закону про місцеві референдуми, є лише декларативним.

Важливо! З дня набрання чинності рішеннями всіх рад, що прийняли рішення про об'єднання, ОТГ вважається утвореною.

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 16 квітня 2009 р. № 7-рп/2009 органи місцевого самоврядування не можуть скасовувати свої попередні рішення, вносити до них зміни, якщо відповідно до приписів цих рішень виникли правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, і суб'єкти цих правовідносин заперечують проти їх зміни чи припинення. Ненормативні правові акти місцевого самоврядування є актами одноразового застосування, вони вичерпують свою дію фактом їхнього виконання, а тому не можуть бути скасовані чи змінені органом місцевого самоврядування після їх виконання. Саме до таких актів належить рішення про добровільне об'єднання територіальних громад, оскільки як індивідуально-правовий акт воно встановлює правила поведінки (поширюється) лише індивідуально визначених суб'єктів (певного кола) у конкретних правовідносинах, має одноразову дію та вичерпується після його виконання.

Таким чином, після набрання чинності рішеннями про об'єднання, рада не може скасувати чи змінити таке рішення, якщо інші ради-учасники правовідносин заперечують проти цього.

Зразок 19

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXII сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

15 квітня 2018 року

№ 115

**Про добровільне об'єднання
територіальних громад**

Враховуючи висновок N-ської обласної державної адміністрації, затверджений розпорядженням голови N-ської обласної державної адміністрації від 10 квітня 2018 року №1221, керуючись ч. 5 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Об'єднатися з Іванівською сільською територіальною громадою села Іванівка N-ського району N-ської області у Андріївську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Андріївка.

2. Затвердили план організаційних заходів щодо добровільного об'єднання територіальних громад, що додається.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради
від 15 квітня 2018 року № 115

**План
організаційних заходів**

щодо добровільного об'єднання територіальних громад

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків потенційної об'єднаної територіальної громади.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування, що об'єднуються.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальних громад, що об'єднуються.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території об'єднаної громади.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів для проведення виборів старост.

Секретар Андріївської сільської ради

(підпис)

Петришин П. П.

20. Звернення до обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів

Після прийняття сільськими, селищними, міськими радами рішень про добровільне об'єднання територіальних громад сільський, селищний, міський голова територіальної громади, в якій ініційовано питання про добровільне об'єднання територіальних громад, звертається до ОДА з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку (ч. 7 ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»).

Зразок 20

(фірмовий бланк)

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

18 квітня 2018 року № 99

**Н-ська обласна державна
адміністрація**

Прошу звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів Андріївської сільської ради та Андріївського сільського голови в установленому законом порядку.

Додатки:

1. Рішення Іванівської сільської ради від 14 квітня 2018 року №146 «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;
2. Рішення Андріївської сільської ради від 15 квітня 2018 року №115 «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

РОЗДІЛ II. РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ДОБРОВІЛЬНОГО ПРИЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

19 березня 2017 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо добровільного приєднання територіальних громад» яким було запроваджено механізм добровільного приєднання сільських та селищних територіальних громад до вже утворених сільських, селищних та міських об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ).

Особливостями такого приєднання є:

- можливість приєднання до вже створеної ОТГ лише сільських та селищних територіальних громад;
- можливість приєднання лише тієї суміжної сільської, селищної територіальної громади, яка відповідно до перспективного плану формування територій громад Автономної Республіки Крим, області належить до цієї об'єднаної територіальної громади.
- можливість приєднання лише до ОТГ, яка визнана спроможною відповідно до частини четвертої статті 9 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;
- спрощена процедура у порівнянні з процедурою об'єднання територіальних громад (в частині громадського обговорення, строків прийняття рішень та порядку підготовки проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ);
- відсутність необхідності переобрання голови ОТГ;
- необхідність проведення додаткових виборів депутатів лише до ради сільської та селищної ОТГ та лише від територіальної громади, яка приєднується.

Порядок добровільного приєднання до ОТГ умовно можна розділити на 14 послідовних дій. Деякі рекомендації та зразки документів частково повторюються, але це викликано множинністю суб'єктів приєднання та необхідністю збереження хронології.

АЛГОРИТМ ДОБРОВІЛЬНОГО ПРИЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

- громада, що приєднується

- ОТГ, до якої приєднуються

- усі громади

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
1	Затвердження Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади	Ч. 4 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	До ініціювання приєднання	Рада громади, що приєднується	Рішення ради	Зразок 1, с. 50
2	Ініціювання добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади та організація його громадського обговорення	Ч. 2, 3 ст. 8 ¹ , ч. 1 ст. 5 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний голова громади, що приєднується АБО	Розпорядження голови	Зразок 2а, с. 53
				не менш як третина депутатів АБО	Лист/звернення + Розпорядження голови	Зразок 2б, с. 54
				члени громади АБО	Лист/звернення + Розпорядження голови	-
				органи самоорганізації населення	Лист/звернення + Розпорядження голови	-
3	Громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного приєднання до	Ч. 3 ст. 8 ¹ Закону «Про добровільне об'єднання	Протягом 30 днів з дня	Сільський/ селищний голова громади, що приєднується	Протокол громадського обговорення	Зразок 3, с. 56

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
	об'єднаної територіальної громади	територіальних громад»	надходження пропозиції			
4	Надання згоди на добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади	Ч. 3 ст. 8 ¹ Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Наступна сесія після громадського обговорення	Сільський/ селищний голова + рада громади, що приєднується	Рішення ради	Зразок 4, с. 59
5	Звернення до суміжної сільської, селищної, міської ради об'єднаної територіальної громади з пропозицією про приєднання	Ч. 4 ст. 8 ¹ Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський/ селищний голова громади, що приєднується	Лист/пропозиція	Зразок 5, с. 61
6	Розгляд пропозиції щодо ініціювання добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади	Ч. 5 ст. 8 ¹ Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Наступна сесія після отримання пропозиції	Рада ОТГ, до якої приєднуються	Рішення ради	Зразок 6, с. 62
7	Підготовка проектів рішень кожної ради про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади	Ч. 1 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський, селищний, міський голова ОТГ, до якої приєднуються, за участі інших громад	Проекти рішень рад (з додатком – планом організаційних заходів)	Зразок 7, с. 63
8	Схвалення кожною радою проекту рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади	Ч. 3 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 30 днів з дня його внесення на розгляд	Рада кожної громади	Рішення ради	Зразок 8, с. 65
9	Подання схвалених проектів рішень обласній державній адміністрації для надання висновку щодо їх відповідності Конституції та законам України	Ч. 4 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	У п'ятиденний строк з моменту схвалення	Сільський/ селищний/ міський голова кожної громади	Лист	Зразок 9, с. 67

№ з/п	Назва (дії, заходу)	Правова підстава	Строк виконання	Відповідальний/ Виконавець	Яким чином оформлюється	Посилання на зразки
10	Підготовка висновку обласної державної адміністрації	Ч. 4-5 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Протягом 10 робочих днів з дня отримання проекту рішення	Голова обласної державної адміністрації	Розпорядження голови ОДА	Зразок 10, с. 68
11	Прийняття рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади	Ч. 6 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Наступна сесія після отримання висновку ОДА	Ради усіх громад	Рішення ради	Зразок 11, с. 70
12	Звернення до обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від територіальної громади, що приєдналася	Ч. 8 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	Законом не встановлено	Сільський, селищний, міський голова ОТГ, до якої приєднуються	Лист	Зразок 12, с. 72
13	Звернення до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення додаткових виборів та інформування про це відповідних рад	Ч. 9 ст. 8 ² Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	10 робочих днів з дня отримання рішень про добровільне приєднання	Голова обласної державної адміністрації	Лист	-
14	Призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від територіальної громади, що приєдналася	Ч. 4 ст. 15 Закону «Про місцеві вибори»	Не пізніше ніж за 70 днів до дня виборів	Центральна виборча комісія	Постанова	-

ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ З КОМЕНТАРЯМИ

1. Затвердження Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади

Коли? Процедура приєднання до ОТГ передбачає проведення консультацій з громадськістю. Зокрема, Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачено громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного приєднання. Тому порядок проведення такого громадського обговорення слід врегулювати на самому початку.

Ким затверджується? Згідно з ч. 4 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» кожною місцевою радою має бути визначений власний конкретний порядок проведення громадського обговорення виключно з питань, що передбачені цим Законом. Слід звернути увагу, що є помилковим застосування до даних відносин положень постанови Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», на що неодноразово вказувалось у рішеннях судів (*Див. Постанову Одеського апеляційного адміністративного суду від 13 червня 2017 р. у справі № 504/4148/16-а*).

Форми обговорення. Відповідно до ч. 2 ст. 7 цього ж Закону, формами громадського обговорення можуть бути громадські слухання, збори громадян, інші форми консультацій з громадськістю (конференція, форум, засідання за круглим столом, збори, зустрічі, теле- або радіодебати, Інтернет-конференція, електронна консультація тощо). Організатор громадського обговорення самостійно визначає форми його проведення (*Див. Постанову Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області від 29 червня 2017 р. у справі № 401/3329/16-а*). Виходячи з необхідності залучення якомога більшої кількості заінтересованих учасників та організаційних можливостей місцевих рад, найбільш доцільною формою є проведення громадського слухання. Інші форми обговорення є тривалішими в часі, а оформлення їх результатів – більш ресурсозатратним.

Кворум. Законодавством не визначені якісь числові показники кількості мешканців територіальної громади, необхідні для того, щоб обговорення вважалось проведеним, та не вимагається залучення більшості мешканців громади. Участь у громадському обговоренні є правом, а не обов'язком громадян і залежить виключно від їх власного волевиявлення (*Див. Постанову Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 03 квітня 2017 р. у справі № 191/800/17*). Орган місцевого самоврядування, відповідно до законодавства, зобов'язаний лише сприяти організації такого заходу, зокрема шляхом оприлюднення інформації про його проведення.

Далі наводимо зразок рішення ради.

Зразок 1

ЛИПІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXI сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

01 лютого 2018 року

№ 101

**Про затвердження Порядку
проведення громадського обговорення**

**з питань добровільного приєднання
до об'єднаної територіальної громади**

З метою врегулювання процедури проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади, керуючись ч. 4 ст. 5 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Затвердити Порядок проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади, що додається.

Липівський сільський голова

(підпис)

Липенко Л. Л.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Липівської сільської ради
від 01 лютого 2018 року № 101

**Порядок
проведення громадського обговорення
з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади**

1. Цей Порядок визначає вимоги, організацію і процедуру проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (далі – громадське обговорення).

2. Громадське обговорення проводиться у формі громадського слухання. Під час громадського обговорення може проводитися одне або більше громадських слухань.

3. Ініціює проведення громадського слухання Липівський сільський¹ голова.

4. Рішення про проведення громадського слухання повинне містити інформацію про:

- питання, що виносяться на обговорення (порядок денний);
- цільову аудиторію (жителів окремого населеного пункту чи громада в цілому);
- дату та час проведення;
- місце проведення;
- осіб, відповідальних за проведення громадського слухання;
- строк та спосіб оприлюднення рішення про проведення громадського слухання.

5. Рішення про проведення громадського слухання оприлюднюється шляхом розміщення на інформаційних стендах чи у інший спосіб, встановлений таким рішенням, не пізніше як за три дні до проведення громадського слухання. Додатково можуть вживатися інші заходи для інформування цільової аудиторії, у тому числі в день проведення громадського слухання.

6. Участь у громадському слуханні є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у громадському слуханні. Громадське слухання є повноважними незалежно від кількості його учасників.

7. До початку громадського слухання особа, відповідальна за його проведення, проводить реєстрацію учасників. Підставою для реєстрації є документ, який посвідчує особу та дає

¹ У разі ініціювання приєднання селищною територіальною громадою – відповідний селищний голова.

можливість встановити вік та місце проживання учасника слухань.

8. Право голосу на громадському слуханні мають дієздатні громадяни України, яким на день його проведення виповнилося 18 років та які проживають у межах відповідного населеного пункту чи територіальної громади. Рішення громадського слухання приймається шляхом рівного, особистого, вільного та відкритого голосування більшістю голосів присутніх.

9. Липівський сільський¹ голова чи особа, відповідальна за проведення громадського слухання, відкриває громадське слухання, інформує про питання для обговорення, організовує вибори головуючого на громадському слуханні та секретаря громадського слухання. Головуючий та секретар обираються з числа учасників громадського слухання, що мають право голосу. Головуючий керує ходом проведення громадського слухання, забезпечує додержання порядку та послідовності розгляду питань. Секретар здійснює підрахунок голосів та веде протокол громадського слухання.

10. Головуючий протягом двох робочих днів з дня проведення громадського слухання подає Липівському сільському² голові підписаний протокол громадського слухання, у якому зазначаються:

- дата та місце проведення громадського слухання;
- імена головуючого та секретаря;
- кількість та імена учасників (загалом та з правом голосу);
- питання, що виносилися на слухання;
- узагальнений зміст виступів осіб, що взяли участь в обговоренні;
- результати голосування;
- рішення, прийняте за результатами слухань.

Секретар Липівської сільської ради

(підпис)

Петрушка П. П.

---

¹ У разі ініціювання приєднання селищною територіальною громадою – відповідний селищний голова.

² Так само.

2. Ініціювання добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади та організація його громадського обговорення

Ініціатива щодо приєднання. Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачено, що ініціаторами добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади можуть бути суб'єкти, визначені ч. 1 ст. 5 цього Закону (з урахуванням тієї обставини, що приєднуватись не можуть міські територіальні громади):

- 1) сільський, селищний голова;
- 2) не менш як третина депутатів від загального складу сільської, селищної ради;
- 3) члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи;
- 4) органи самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади).

Практика реалізації реформи показує, що найбільш поширеними випадками є ініціювання приєднання головами громад та, в окремих випадках, депутатами. Ініціювання членами територіальної громади є неможливим без затвердження відповідною радою положення про місцеві ініціативи, а діяльність органів самоорганізації населення (будинкові, вуличні, сільські тощо комітети) не така поширена.

Строки обговорення. Вивчення пропозиції щодо ініціювання добровільного приєднання територіальних громад та її громадське обговорення, відповідно до ч. 3 ст. 8¹ вказаного Закону, забезпечується сільським, селищним головою протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції. При цьому йдеться про максимальні часові рамки, у межах яких має бути завершено захід або здійснена відповідна дія. Громадське обговорення – це зазвичай не тривалий процес, який продовжується певну кількість днів, а публічний захід (низка заходів), на якому присутні зацікавлені члени територіальної громади, і звичайна виправдана тривалість його проведення не перевищує кількох годин, а разом з підготовкою – декількох днів (*Див. Постанову Комінтернівського районного суду Одеської області від 29 березня 2017 р. у справі №504/4148/16-а*). Аналогічна позиція наведена у роз'ясненні Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування щодо застосування положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», затвердженому на засідання Комітету 03.06.2015 р.

Таким чином, не потрібно чекати, поки мине 30 днів для громадського обговорення, головне, щоб воно було проведене в межах саме цих 30 днів і не пізніше.

Цільова аудиторія. В тих громадах, де один орган місцевого самоврядування представляє декілька населених пунктів, обговорення може проводитись в кожному такому населеному пункті окремо, в групах населених пунктів або ж в цілому по громаді (наприклад, в її адміністративному центрі). Вибір варіанту здійснюється самостійно сільським, селищним, міським головою в залежності від розмірів населених пунктів, їх територіальної наближеності, технічних та організаційних можливостей тощо.

Інформування цільової аудиторії. Вкрай важливим є дотримання порядку проведення громадського обговорення в частині інформування жителів про таке обговорення. В першу чергу це оприлюднення рішення про його проведення. Відповідно до запропонованого вище Порядку, таке оприлюднення повинне бути здійснено не пізніше як за три дні до проведення громадських слухань. Спосіб оприлюднення визначається у розпорядженні. Найпростішими для виконання є розміщення на інформаційних стендах. Серед інших способів може бути розміщення в засобах масової інформації або на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет. Додатково можуть вживатися інші заходи для інформування цільової аудиторії зустрічі: соціальні мережі, усні повідомлення після богослужінь, роздача листівок тощо.

Увага! Доцільно зафіксувати факт такого оприлюднення – наприклад зробити фото інформаційних стендів.

Нижче подано зразок розпорядження у випадках ініціювання приєднання сільським, селищним головою.

Зразок 2а

ЛИПІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 02 лютого 2018 року

№ 201

Про пропозицію щодо ініціювання добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади та її громадське обговорення

На підставі ч. 1 ст. 5, ч. 2 ст. 8¹, Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Пропоную ініціювати добровільне приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

2. Винести на громадське обговорення питання підтримки вказаної у пункті 1 цього розпорядження пропозиції та провести відповідно до Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади, затвердженого рішенням Липівської сільської ради від 01 лютого 2018 року № 101, громадське слухання серед жителів Липівської сільської територіальної громади – о 15 год 10 лютого 2018 року в приміщенні народного дому за адресою: село Липа, вулиця Повстанська, 1. Відповідальна особа – Бузок О. О.

3. Після отримання протоколу громадського слухання включити до порядку денного XXII сесії VII скликання Липівської сільської ради питання про добровільне приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

4. Спеціалісту відділу організаційно-інформаційної роботи Липівчак Л. В. оприлюднити дане розпорядження у строк не пізніше як за три дні до громадського слухання шляхом розміщення на інформаційних стендах Липівської сільської ради¹.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Липівський сільський голова

(підпис)

Липенко Л. Л.

Наступний зразок стосується випадків надходження пропозиції про приєднання від не менш як третини депутатів від загального складу сільської, селищної ради.

Зразок 2б

ЛИПІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 02 лютого 2018 року

№ 201

¹ Інші варіанти: в засобах масової інформації чи на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет.

**Про вивчення пропозиції
щодо ініціювання добровільного
приєднання до об'єднаної територіальної
громади та її громадське обговорення**

Розглянувши звернення депутатів Липівської сільської ради, викладене в листі №1 від 02 лютого 2018 року, на підставі ч. 1 ст. 5, ч. 2 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», п. 20 ч. 4 ст. 42, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування»:

1. Постійній комісії з питань прав людини, законності, депутатської діяльності, етики та регламенту Липівської сільської ради вивчити пропозицію депутатів Липівської сільської ради щодо ініціювання добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області та у дводенний строк подати відповідні пропозиції Липівському сільському голові.

2. Винести на громадське обговорення питання підтримки вказаної у пункті 1 цього розпорядження пропозиції та провести відповідно до Порядку проведення громадського обговорення з питань добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади, затвердженого рішенням Липівської сільської ради від 01 лютого 2018 року № 101, громадське слухання серед жителів Липівської сільської територіальної громади – о 15 год 10 лютого 2018 року в приміщенні народного дому за адресою: село Липа, вулиця Повстанська, 1. Відповідальна особа – Бузок О. О.

3. Після отримання протоколу громадського слухання включити до порядку денного XXII сесії VII скликання Липівської сільської ради питання про добровільне приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

4. Спеціалісту відділу організаційно-інформаційної роботи Липівчак Л. В. оприлюднити дане розпорядження у строк не пізніше як за три дні до громадського слухання шляхом розміщення на інформаційних стендах Липівської сільської ради¹.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Липівський сільський голова

(підпис)

Липенко Л. Л.

¹ Інші варіанти: в засобах масової інформації чи на офіційному веб-сайті ради в мережі Інтернет.

3. Громадське обговорення пропозиції щодо ініціювання добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади

Форми фіксації громадського обговорення законодавством не визначені, проте типовим документом, що створюється за наслідками (в ході) проведення громадських слухань є протокол.

Вимоги до протоколу громадського слухання також нормативно не встановлені, а тому вони можуть складатися у довільній формі. Разом з тим, враховуючи практику, що склалася, а також загальні вимоги ділової української мови, ми рекомендуємо такі реквізити протоколу:

- найменування організації – сільська, селищна, міська рада, на території якої проводиться громадське слухання;
- назва виду документа – протокол громадського слухання серед жителів населеного пункту (-ів) чи громаді в цілому;
- дата – датою протоколу є дата проведення громадського слухання;
- місце складання – назва населеного пункту, в якому відбулося громадське слухання;
- вступна частина – прізвища та ініціали імені головуючого, секретаря, загальна кількість учасників, кількість учасників з правом голосу;
- текст – обговорювані питання, доповіді, виступи, ухвалені рішення, результати голосування;
- підписи головуючого та секретаря.

Листок реєстрації готується ДО проведення громадського слухання та заповнюється секретарем та/або учасниками громадського слухання. Важливою є інформація про зареєстроване місце проживання та повноліття учасників, оскільки від цього залежить наявність права голосу. Для її перевірки учаснику громадського слухання потрібно пред'явити паспорт.

Увага! Дійсна участь та правдивість інформації про вказаних у листку реєстрації осіб є обов'язковою та може перевірятися судом під час розгляду справи про правомірність рішень щодо об'єднання (Див. Ухвалу Львівського апеляційного адміністративного суду від 19 червня 2017 р. у справі №155/1640/16а).

Зразок 3

ЛИПІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПРОТОКОЛ
громадського слухання
серед жителів Липівської сільської територіальної громади

10 лютого 2018 року

село Липа

Головуючий: Корінь П. П.

Секретар: Квітка І. В.

Учасники: 30 осіб, згідно з листком реєстрації (додається). З них з правом голосу – 27¹.

1. Про питання для громадського обговорення та обрання головуючого і секретаря громадського слухання.

Слухали:

¹ Серед учасників можуть бути запрошені депутати, експерти, журналісти, які не мають права участі у голосуванні з означених питань, хоча можуть бути присутні і навіть виступати під час обговорень за дозволом головуючого. Тому учасників громадських слухань з правом голосу часто є менше, аніж усіх учасників загалом. На це треба звертати увагу під час підрахунку голосів.

Липівський сільський голова Липенко Л. Л. доповів про питання для громадського обговорення та необхідність відповідно до Порядку проведення громадського обговорення обрати головуючого та секретаря громадського слухання.

Виступили:

ПІБ з пропозицією обрати головуючим Кореня П. П., а секретарем Квітку І. В.

Вирішили:

Обрати головуючим на громадських слуханнях Кореня П. П., секретарем Квітку І. В.

Голосували:

"За" – 27 (двадцять сім);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – немає.

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

2. Про розгляд пропозиції Липівського сільського голови щодо ініціювання добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок Н-ського району Н-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади Н-ського району Н-ської області.

Слухали:

Липівський сільський голова Липенко Л. Л. доповів про те, що він пропонує ініціювати добровільне приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок Н-ського району Н-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади Н-ського району Н-ської області.

Виступили:

ПІБ з пропозицією підтримати таке приєднання, оскільки саме такий формат об'єднаної громади відповідає історичним, географічним, соціально-економічним, природним, екологічним, етнічним, культурним особливостям розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

ПІБ з пропозицією підтримати таке приєднання, оскільки адміністративний центр об'єднаної територіальної громади розташований найближче до географічного центру території громади та має найбільш розвинуту інфраструктуру.

ПІБ з пропозицією підтримати таке приєднання, оскільки в об'єднаній територіальній громаді зросте якість та доступність публічних послуг.

Вирішили:

Підтримати пропозицію Липівського сільського голови щодо ініціювання добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок Н-ського району Н-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади Н-ського району Н-ської області.

Голосували:

"За" – 20 (двадцять);

"Проти" – немає;

"Утрималися" – 7 (сім).

Рішення прийняте більшістю голосів «За».

Головуючий

(підпис)

Корінь П. П.

Секретар

(підпис)

Квітка І. В.

ДОДАТОК
до Протоколу громадського слухання
серед жителів Липівської сільської
територіальної громади від 10 лютого
2018 року

**Листок реєстрації
учасників громадського слухання**

10 лютого 2018 року

село Липа

№ з/п	Прізвище, Ім'я, По-батькові (повністю)	Зареєстроване місце проживання	Повноліт-ній (-на) так / ні	Підпис
1	Вернигора Іван Васильович	с. Липа, вул. Повстанська, 16	так	
2	Підкуймуха Андрій Петрович	с. Дубок, вул. Коротка, 1	так	
3	Цап Оріся Петрівна	с. Липа, вул. Б. Хмельницького, 21	так	
...	...			

Секретар

(підпис)

Квітка І. В.

4. Надання згоди на добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади

Відповідно до ч. 3 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне приєднання до ОТГ.

Чергова / позачергова сесія. Сесія, на якій приймається вказане рішення, відповідно до наведених вище положень, має бути наступною, тобто черговою. Разом з тим, закон передбачає можливість доведення до відома депутатів повідомлення про скликання сесії місцевої ради у виняткових випадках за 1 день до сесії. Водночас, законодавство України не дає тлумачення, які саме випадки є винятковими для скликання сесії. Ступінь нагальності вирішення питань місцевого значення визначається місцевою радою самостійно, оскільки орган місцевого самоврядування, як представник територіальної громади, наділений повноваженнями на вирішення питань місцевого значення, і саме місцева рада вирішує, які питання є для громади першочерговими та потребують негайного вирішення. Тому у випадках, коли депутатів місцевої ради повідомлено про пленарне засідання належним чином, і сесія є повноважною (в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради), то усі питання, за прийняття рішення по яких проголосував депутатський корпус, вважаються прийнятими належним чином та на законних підставах.

Оприлюднення проекту рішення. Частиною 3 ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що проекти нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття. Однак саме лише неоприлюднення проекту акту органу місцевого самоврядування або оприлюднення його менше, ніж за 20 робочих днів до дати розгляду відповідним ОМС, не має наслідком скасування цього акту. Пунктом 4 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації несуть особи, винні у вчиненні таких порушень. Таким чином, неоприлюднення публічної інформації відповідно до ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» є підставою для визнання бездіяльності відповідача протиправною, що у свою чергу тягне за собою встановлену чинним законодавством адміністративну відповідальність для особи, яка є відповідальною за забезпечення доступу інформації у відповідній раді, однак не є підставою для скасування рішення органу місцевого самоврядування.

Важливо! Громадське обговорення має дорадчий характер. Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» право представляти всю територіальну громаду та здійснювати повноваження від її імені та в її інтересах має відповідна рада. Таким чином, навіть коли більшість присутніх на громадських слуханнях не підтримало ініціативи про приєднання, депутати можуть проголосувати за надання згоди на добровільне приєднання. Проте, ми рекомендуємо при прийнятті рішення все-таки враховувати результати громадського обговорення, оскільки таким чином повною мірою реалізуються принципи відкритості та добровільності процесу приєднання. Крім того, з метою реалізації права жителів на участь в управлінні громадськими справами може бути проведено кілька громадських слухань з одного і того ж питання.

Зразок 4

ЛИПІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXII сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

15 лютого 2018 року

№ 105

Про надання згоди

**на добровільне приєднання
до об'єднаної територіальної громади**

Розглянувши пропозицію Липівського сільського голови та беручи до уваги результати її громадського обговорення, керуючись ч. 3 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Надати згоду на добровільне приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

Липівський сільський голова

(підпис)

Липенко Л. Л.

5. Звернення до суміжної сільської, селищної, міської ради об'єднаної територіальної громади з пропозицією про приєднання

Згідно з ч. 4 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», сільський, селищний голова після прийняття відповідною радою рішення про надання згоди на добровільне приєднання до ОТГ надсилає пропозицію до сільської, селищної, міської ради ОТГ, до якої є намір приєднатися.

Зразок 5

(фірмовий бланк)

ЛИПІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

---

15 лютого 2018 року № 81

Андріївська сільська рада

Прошу розглянути в порядку, передбаченому ч. 5 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», пропозицію щодо ініціювання добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

Про результати розгляду прошу повідомити.

Додатки:

1. Копія розпорядження Липівського сільського голови від 02 лютого 2018 року №201 «Про пропозицію щодо ініціювання добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади та її громадське обговорення».
2. Копія рішення Липівської сільської ради від 15 лютого 2018 року №105 «Про надання згоди на добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади».

Липівський сільський голова

(підпис)

Липенко Л. Л.

6. Розгляд пропозиції щодо ініціювання добровільного приєднання до ОТГ

Відповідно до ч. 5 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» сільська, селищна, міська рада ОТГ на наступній сесії розглядає пропозицію щодо ініціювання добровільного приєднання до ОТГ та за результатами розгляду приймає рішення про надання згоди на добровільне приєднання до ОТГ або про відмову в наданні такої згоди.

Щодо тлумачення поняття «наступна сесія», а також щодо вимог про оприлюднення проекту рішення дивись опис до Зразка 4.

Зразок 6

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXIV сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

21 лютого 2018 року

№ 105

**Про надання згоди
на добровільне приєднання
територіальної громади
до об'єднаної територіальної громади**

Розглянувши пропозицію Липівського сільського голови від 15 лютого 2018 року № 81, керуючись ч. 5 ст. 8¹ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Надати згоду на добровільне приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

7. Підготовка проектів рішень кожної ради про добровільне приєднання до ОТГ

Відповідно до ч. 1 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» сільський, селищний, міський голова після прийняття відповідною сільською, селищною, міською радою ОТГ рішення про надання згоди на добровільне приєднання до ОТГ вживає заходів для підготовки проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ.

Увага! Вказане вище положення означає, що в підготовці проекту рішення можуть брати участь представники як ОТГ, так і громади, що бажає приєднатись. Більше того, враховуючи зміст такого проекту рішення, спільна участь у його розробці є бажаною. При цьому, формального утворення спільної робочої групи законодавством не вимагається.

Зміст рішення. Проекти рішень про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади повинні, зокрема, містити:

- 1) найменування територіальної громади, яка має намір приєднатися, із зазначенням відповідних населених пунктів;
- 2) найменування об'єднаної територіальної громади, до складу якої є намір приєднатися;
- 3) план організаційних заходів щодо добровільного приєднання територіальної громади.

Важливо! У проектах рішень не вказується їх номер та дата, а також номер сесії. Також, враховуючи досвід проведення реформи, слід ретельно звіряти текст аби не допустити помилок у переліку та назвах населених пунктів громади, яка має намір приєднатися.

Підготовані проекти рішень вносяться на розгляд ради ОТГ та ради громади, що бажає приєднатись.

Зразок 7

ПРОЕКТ

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
_____ сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

«__» _____ 2018 року

№ _____

Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади

Враховуючи висновок N-ської обласної державної адміністрації, затверджений розпорядженням голови N-ської обласної державної адміністрації від «__» _____ року №_____, керуючись ч. 6 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Добровільно приєднати Липівську сільську територіальну громаду сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

2. Затвердили план організаційних заходів щодо добровільного приєднання територіальної громади, що додається.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради

від «__» _____ 2018 року № ____

**План
організаційних заходів щодо добровільного приєднання
територіальної громади**

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків об'єднаної територіальної громади після приєднання.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органу місцевого самоврядування, що приєднується.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальної громади, що приєднується.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території громади, що приєднується.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування на території громади, що приєднується, мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади після приєднання та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів на території громади, що приєднується, для проведення виборів старост.

Секретар Андріївської сільської ради

(підпис)

Петришин П. П.

8. Схвалення кожною радою проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ

Відповідно до ч. 3 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», питання про схвалення проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ розглядається сільськими, селищними, міськими радами протягом 30 днів з дня його внесення на їхній розгляд. При цьому такі рішення приймаються як сільськими, селищними радами, що мають намір приєднатись до ОТГ, так і самою радою ОТГ.

Зразок 8

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXIV сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

25 лютого 2018 року

№ 305

**Про схвалення проекту рішення
про добровільне приєднання
до об'єднаної територіальної громади**

Розглянувши проект рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади, керуючись ч. 3 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити проект рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади, що додається.

Андріївський сільський голова (підпис) Андрійченко А. А.

СХВАЛЕНО
Рішення Андріївської
сільської ради від 25
лютого 2018 року №305

ПРОЕКТ

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
_____ сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

«__» _____ 2018 року

№ _____

Про добровільне приєднання

до об'єднаної територіальної громади

Враховуючи висновок N-ської обласної державної адміністрації, затверджений розпорядженням голови N-ської обласної державної адміністрації від «__» _____ року №_____, керуючись ч. 6 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Добровільно приєднати Липівську сільську територіальну громаду сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.
2. Затвердили план організаційних заходів щодо добровільного приєднання територіальної громади, що додається.

Андріївський сільський голова (підпис) Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради
від «__» _____ 2018 року № ____

**План
організаційних заходів щодо добровільного приєднання
територіальної громади**

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків об'єднаної територіальної громади після приєднання.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органу місцевого самоврядування, що приєднується.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальної громади, що приєднується.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території громади, що приєднується.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування на території громади, що приєднується, мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади після приєднання та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів на території громади, що приєднується, для проведення виборів старост.

Секретар Андріївської сільської ради (підпис) Петришин П. П.

9. Подання схвалених проектів рішень обласній державній адміністрації для надання висновку щодо їх відповідності Конституції та законам України

Схвалені сільськими, селищними, міськими радами проекти рішень про добровільне приєднання до ОТГ у п'ятиденний строк подаються ОДА для надання висновку щодо відповідності цього проекту Конституції та законам України.

Хто подає? Рішення подаються або кожною радою самостійно, або ж надсилаються однієї з рад, а та вже подає весь пакет відповідній державній адміністрації. Проте засідання рад відбуваються не одночасно, а тому в останньому варіанті є ризик порушити визначений законом п'ятиденний строк. Відповідно, ми пропонуємо подавати такі рішення безпосередньо ОДА.

Що подавати? Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» вимагається подання ОДА тільки схвалених радами проектів рішень про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади. Подання інших документів (розпоряджень про ініціювання приєднання, протоколів обговорень, паспорту громади, соціально-економічного обґрунтування тощо) законом не передбачено.

Зразок 9

(фірмовий бланк)

АНДРІВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

27 лютого 2018 року № 195

**Н-ська обласна державна
адміністрація**

Подаємо схвалений проект рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади для надання висновку щодо його відповідності Конституції та законам України.

Додаток:

1. Рішення Андріївської сільської ради від 25 лютого 2018 року №305 «Про схвалення проекту рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади».

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

10. Підготовка висновку обласної державної адміністрації

Відповідно до ч. 5 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» ОДА протягом 10 робочих днів з дня отримання проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ готує відповідний висновок, що затверджується розпорядженням голови ОДА. У разі встановлення невідповідності проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ Конституції та законам України ОДА повертає його на доопрацювання.

Що перевіряється? З системного тлумачення положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» можна зробити висновок, що предметом перевірки ОДА в першу чергу є відповідність проектів рішень змістовим (ч. 1 ст. 8¹ Закону) та формальним (ч. 2 ст. 8² Закону) вимогам.

Форма висновку. Такий висновок може бути двох видів (*Постанова Львівського апеляційного адміністративного суду від 05 грудня 2017 р. у справі № 876/11214/17*):

1) про відповідність проекту рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади Конституції та законам України (позитивний висновок);

2) про невідповідність проекту рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади Конституції та законам України і повернення його (проекту рішення) на доопрацювання (негативний висновок).

Нижче подано приклад позитивного висновку ОДА.

Зразок 10

Н-СЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 02 березня 2018 року

№ 1521

**Про затвердження висновку
про відповідність проектів
рішень про добровільне приєднання
до об'єднаної територіальної громади
Конституції та законам України**

Враховуючи звернення Андріївської сільської ради 27 лютого 2018 року № 195 та Липівської сільської ради 27 лютого 2018 року № 212, на підставі ст. 6, 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»:

1. Затвердити висновок про відповідність Конституції та законам України проектів рішень Андріївської сільської ради та Липівської сільської ради «Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади» щодо добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

Голова
обласної державної адміністрації

(підпис)

А. А. Адаменко.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови N-ської
обласної державної адміністрації
від 02 березня 2018 року № 1521

Висновок

**про відповідність Конституції та законам України проектів рішень Андріївської
сільської ради та Липівської сільської ради «Про добровільне приєднання до об'єднаної
територіальної громади»**

У N-ській обласній державній адміністрації розглянуто схвалені проекти рішень «Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади» щодо добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області, які надійшли від:

- Андріївської сільської ради (zareєстровано 28.02.2018 p. за №877);
- Липівської сільської ради (zareєстровано 28.02.2018 p. за №882).

За результатами розгляду встановлено, що схвалені проекти рішень Андріївської сільської ради та Липівської сільської ради «Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади» щодо добровільного приєднання Липівської сільської територіальної громади сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області відповідають Конституції та законам України.

Заступник голови
обласної державної адміністрації

(підпис)

Проць П. П.

11. Прийняття рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади

Після отримання висновку про відповідність проекту рішення про добровільне приєднання до ОТГ Конституції та законам України сільські, селищні, міські ради на наступній сесії приймають рішення про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади.

Щодо тлумачення поняття «наступна сесія» дивись опис до Зразка 4.

Припинення повноважень. Відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 8³ Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», повноваження сільської, селищної ради та сільського, селищного голови територіальної громади, що приєдналася до міської ОТГ, припиняються з моменту прийняття сільськими, селищними, міськими радами рішення про приєднання до міської ОТГ.

З моменту припинення повноважень сільського, селищного голови територіальної громади, що приєдналася до ОТГ, його повноваження набуває сільський, селищний, міський голова ОТГ.

Сільський, селищний голова територіальної громади, що приєдналася до ОТГ, виконує обов'язки старости відповідно до закону на період повноважень ради ОТГ поточного скликання. За ним зберігаються розмір та умови оплати праці, що були йому встановлені як сільському, селищному голові до приєднання.

Зразок 11

АНДРІЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
N-СЬКОГО РАЙОНУ N-СЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXII сесія VII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

05 березня 2018 року

№ 310

**Про добровільне приєднання
до об'єднаної територіальної громади**

Враховуючи висновок N-ської обласної державної адміністрації, затверджений розпорядженням голови N-ської обласної державної адміністрації від 02 березня 2018 року №1521, керуючись ч. 6 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування», сільська рада

ВИРІШИЛА:

1. Добровільно приєднати Липівську сільську територіальну громаду сіл Липа і Дубок N-ського району N-ської області до Андріївської сільської об'єднаної територіальної громади N-ського району N-ської області.

2. Затвердили план організаційних заходів щодо добровільного приєднання територіальної громади, що додається.

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Андріївської сільської ради
від 05 березня 2018 року № 310

**План
організаційних заходів**

щодо добровільного об'єднання територіальних громад

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків об'єднаної територіальної громади після приєднання.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органу місцевого самоврядування, що приєднується.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальної громади, що приєднується.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території громади, що приєднується.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування на території громади, що приєднується, мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади після приєднання та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів на території громади, що приєднується, для проведення виборів старост.

Секретар Андріївської сільської ради

(підпис)

Петришин П. П.

12. Звернення до обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від територіальної громади, що приєдналася

Після прийняття сільською, селищною радою рішення про приєднання до ОТГ голова сільської, селищної ОТГ звертається до обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від територіальної громади, що приєдналася, в установленому законом порядку (ч. 8 ст. 8² Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»).

Кількість депутатів, що обиратимуться. Відповідно до ч. 5 ст. 16 Закону України «Про місцеві вибори» загальний склад сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади збільшується внаслідок проведення додаткових виборів додатково на кількість, що дорівнює відношенню кількості виборців територіальних громад, що приєдналися, до кількості виборців територіальної громади, до якої приєдналися, помножене на загальний склад ради, визначений частиною третьою цієї статті, але не менше кількості територіальних громад, що приєдналися.

Іншими словами, у разі приєднання громади з кількістю виборців 3 тис. до об'єднаної територіальної громади з кількістю виборців 7 тис., кількість депутатів у раді останньої тимчасово, до наступних виборів, збільшиться на 12 депутатів (з 26 депутатів до 38) за формулою:

$$\frac{3000}{7000} \times 26 = 11,14 \approx 11$$

Увага! Вибори проводяться виключно у випадках приєднання до сільської або селищної ОТГ, оскільки вибори депутатів міських рад проводяться за пропорційною виборчою системою за виборчими списками місцевих організацій політичних партій.

Зразок 12

(фірмовий бланк)

АНДРІЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Адреса, телефон

07 березня 2018 року № 258

**Н-ська обласна державна
адміністрація**

Прошу звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення додаткових виборів депутатів Андріївської сільської ради від Липівської територіальної громади, в установленому законом порядку.

Додатки:

1. Рішення Андріївської сільської ради від 05 березня 2018 року №310 «Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади»;
2. Рішення Липівської сільської ради від 06 березня 2018 року №207 «Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади».

Андріївський сільський голова

(підпис)

Андрійченко А. А.